

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2021-5-054
Karar Sayısı : 21-61/863-427
Karar Tarihi : 16.12.2021

(Devralma)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Şükran KODALAK, Hasan Hüseyin ÜNLÜ,
Ayşe ERGEZEN, Cengiz ÇOLAK

B. RAPORTÖRLER: Mücteba ALTUN, Tülay ŞİMŞEK SARI, Ezgi EREN

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN

: - Cobham Ultra Acquisitions Limited

Temsilcileri: Av. Gönenç GÜRKAYNAK, Av. Onur ÖZGÜMÜŞ,

Av. Buğrahan KÖROĞLU, Av. Efe OKER, Av. Onur Berke OKUR

Yıldız Mah. Çitlenbik Sokak No. 12 Beşiktaş/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Ultra Electronics Holdings plc'nin tek kontrolünün Cobham Ultra Acquisitions Limited aracılığıyla Cobham Group Holdings Limited tarafından ve nihai olarak Advent International Corporation tarafından devralınması işlemi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 04.10.2021 tarih ve 21729 sayı ile giren ve eksiklikleri 25.11.2021 tarih ve 23198 sayılı yazı ile tamamlanan bildirim üzerine düzenlenen 08.12.2021 tarih ve 2021-5-054/Öİ sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, bildirim konu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (4) Başvuruda; Ultra Electronics Holdings plc'nin (ULTRA) tek kontrolünün, Cobham Group Holdings Limited'in (COBHAM¹) tamamına sahip olduğu dolaylı iştiraki Cobham Ultra Acquisitions Limited (CUA) tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talep edilmektedir².
- (5) 16.08.2021 tarihinde CUA³, COBHAM, Advent International Corporation (ADVENT)⁴ ve devre konu ULTRA arasında "İşbirliği Sözleşmesi" imzalanmıştır. Bu doğrultuda bildirim konu işlem ile ADVENT tarafından kontrol edilen ekonomik birimlerin ULTRA'yı devralması hedeflenmektedir. Ayrıca bildirilen işlemin ULTRA ile CUA, COBHAM ve ADVENT arasında Birleşik Krallık Şirketler Kanunu'nun 26. bölümü uyarınca, mahkemece tasdik edilen bir plan yoluyla gerçekleştirilmesi

¹ Bildirim Formunda Cobham Group Holdings Limited, dolaylı iştiraki CUA ve diğer iştirakleri ile birlikte "COBHAM" olarak adlandırılmıştır.

² Bildirim konusu işlem mevcut durumda Avusturya, Kanada ve Almanya rekabet otoritelerinden koşulsuz olarak izin almıştır.

³ Bildirim Formunda CUA'nın, yalnızca bildirim konu işlemin amaçları doğrultusunda kurulmuş özel amaçlı bir araç şirketi (special purpose vehicle) olduğu ve herhangi bir faaliyeti ya da cirosu bulunmadığı belirtilmektedir.

⁴ ADVENT tarafından yönetilen fonlar COBHAM'ın nihai ve dolaylı olarak tamamına sahiptir ve COBHAM'ı tek kontrol etmektedir.

amaçlanmaktadır. Planın amacı, COBHAM'ın, ULTRA nezdindeki ihraç edilmiş ve edilecek olan tüm adi hisselerinin sahibi olabilmesini sağlamaktır.

- (6) Bildirim kapsamında sağlanan bilgi ve belgeler incelendiğinde, devir işlemi öncesinde ULTRA'nın, Londra Menkul Kıymetler Borsasında işlem gördüğü, hisselerinin çok sayıda yatırımcının elinde bulunduğu ve dolayısıyla herhangi bir kişi ya da kişiler/teşebbüsler tarafından doğrudan ya da dolaylı olarak kontrol edilmediği anlaşılmaktadır. Bununla birlikte bildirim konusu devir işleminin tamamlanmasını takiben ULTRA'nın ADVENT tarafından yönetilen fonlarca, nihai ve dolaylı olarak kontrol edileceği anlaşılmış olup, işlem neticesinde devre konu teşebbüsün kontrolünde kalıcı bir değişiklik meydana geleceğinden işlem, 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in (2010/4 sayılı Tebliğ) 5. maddesi anlamında bir devralmadır. Ayrıca, tarafların cirolarının anılan Tebliğ'in 7. maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde öngörülen eşikleri aşması nedeniyle işlemin izne tabi olduğu anlaşılmıştır.
- (7) Devralan COBHAM, dünya çapında birçok coğrafi bölgede deniz, hava ve kara alan/segmentlerini kapsayacak şekilde, güvenlik ve savunma alanları ile ilişkili ürünlerin tedarikinde faaliyet göstermektedir. Uydu iletişimi, savunma elektroniği, avionik ve uzay araştırmaları, mikrodalga bileşenleri ve sistemleri, rotasyonlu alt sistemler ve özel havacılık hizmetlerinde know-how'a sahip COBHAM; havacılık ve uzay, iletişim ve istihbarat alanlarına yönelik ürünlerin üretimini de gerçekleştirmektedir. Dosya kapsamında edinilen bilgilerden COBHAM'ın aşağıdaki işkollarında faal olduğu anlaşılmaktadır:
- CAES (eski adıyla Cobham Advanced Electronic Solutions): Havacılık alanındaki müşterilerine güç ve güç dönüştürme ürünleri tedarik etmekte olup savaş jetlerine ve diğer uçaklara yerde güç sağlamak ve uçak motorlarını çalıştırmak gibi uygulamalarla hizmet vermektedir.
 - Cobham Aviation Services Australia (CAVS AUSTRALIA): Avustralya'nın tüm şehirlerinde ve bölgelerinde, havadan sınır gözetimi, arama kurtarma operasyonları ile yolcu ve kargo taşımaya yönelik tarifeli uçuşlar da dâhil olmak üzere, askeri ve sivil müşterilere yönelik olarak havacılık hizmetleri sunmaktadır.
 - Cobham Communications and Connectivity (CCC): Uzay, hava, kara ve denizde farklı koşullardaki ortamlara yönelik olarak iletişim çözümleri sunmakta; uydu haberleşme, havacılık haberleşme, elektrikli ve elektronik ekipman birimleriyle faaliyet göstermektedir.
- (8) COBHAM, Türkiye'de kurulu herhangi bir iştirake ve/veya bağlı kuruluşa sahip olmamakla birlikte; havacılık haberleşme, mikrodalga elektrik elektronik ekipman, uydu haberleşme ve gelişmiş elektronik çözümler alanlarında çalışmaktadır. Ayrıca Türkiye cirosunu yurtdışından Türkiye'ye gerçekleştirilen doğrudan ve/veya dolaylı satışlar aracılığıyla elde etmektedir.
- (9) COBHAM'ı kontrol eden ADVENT ise özel bir sermaye yatırım şirkettir. İşletme ve finansal hizmetler, endüstriyel ürünler ve hizmetler, perakende faaliyetleri, markalı tüketici ürünleri ve eğlence hizmetleri; medya, telekomünikasyon ve bilişim teknolojileri ve sağlık hizmetleri ve farmasötikler gibi çeşitli sektörlerde faaliyet gösteren teşebbüslerin hisselerinin devralınması ve yatırım fonlarının yönetilmesine ilişkin faaliyetler yürütmektedir. ADVENT, herhangi bir kişi ya da kurum tarafından doğrudan ya da dolaylı olarak kontrol edilmemektedir. ADVENT, Türkiye'deki faaliyetlerini yönettiği fonlar tarafından kontrol edilen portföy şirketleri aracılığıyla

gerçekleştirmektedir. (.....) Öte yandan Bildirim Formunda yer alan bilgilerden ADVENT'in portföy şirketlerinden hiçbirinin Türkiye'de devre konu ULTRA ile aynı ve/veya dikey olarak ilişkili iş alanlarında ya da segmentlerde bulunmadığı anlaşılmıştır.

- (10) Devre konu ULTRA ise; esas olarak savunma ve diğer sıkı regüle edilmiş zorlu ortam pazarlarına yönelik olmak üzere, görev-kritik (mission-critical) ve istihbarat sistemlerine ilişkin uygulama-mühendislik çözümleri alanlarında faaldir. ULTRA; havacılık ve uzay, savunma, iletişim ve istihbarat alanlarında çeşitli ürünlerin tedarikini sağlamaktadır. Havacılık alanında kritik görev ve kritik güvenlik ürün ve sistemler tasarlamakta ve tedarik etmekte; iletişim ve istihbarat alanında ise çok alanlı istihbarat, iletişim, komuta kontrol, siber güvenlik ve elektronik harp çözümleri üretmektedir. ULTRA'nın faaliyet gösterdiği stratejik işkollarına ise aşağıda yer verilmektedir:

- Denizcilik: ULTRA'nın denizcilik bölümü, deniz savunma alanında görev odaklı ekipman ve sistemlere odaklanmaktadır. ULTRA Denizcilik; deniz sonarı, radar, akustik sarf malzemeleri, özgün yönetim ve güç sistemleri tedarik etmektedir.
- İstihbarat ve Haberleşme (Intelligence & Communications): Görev-kritik, çok alanlı istihbarat, iletişim, komuta ve kontrol, siber güvenlik ve elektronik harp çözümlerine yönelik mühendislik hizmetleri sunan bir savunma tedarikçisidir.
- Kritik Tespit ve Kontrol (Critical Detection & Control): Müşterileri için karmaşık sorunların çözümüne yönelik kontrol sistemleri, veri analitiği ve sensörler geliştirmekte ve sunmaktadır. Söz konusu alanda gösterilen faaliyetler hassas kontrol sistemleri; adli bilişim, balistik tanımlama ve adli analiz çözümleri ve enerji alanlarında gösterilen faaliyetleri kapsamaktadır.

- (11) ULTRA'nın Türkiye'de kurulu herhangi bir iştirak ve/veya bağlı kuruluşu bulunmamakla birlikte (.....)

- (12) Dosya kapsamında elde edilen bilgi ve belgelerden; tarafların küresel olarak niş teknolojiler, bileşenler ve/veya sistemler tedarik ettikleri, söz konusu satışların genellikle başlangıçta rekabetçi bir ihale sürecinin sonucu olarak yapıldığı, her bir bileşenin ilgili ihale süreci için tasarlandığı/yapıldığı ve herhangi bir üründen ayırt edilebildiği; ayrıca tarafların etkin oldukları alanlarda üretmiş oldukları ürünlerde ticari ve savunma pazarlarının ayrıştığı ve söz konusu pazarlar için üretilen ürünlerin birbirinin ikamesi olmadığı anlaşılmaktadır.⁵ Dolayısıyla tarafların sağladığı ürünlerin özellikleri bakımından ayrıştığı ve bu ürünler bakımından tarafların doğrudan rekabet ettikleri ya da birbirlerini potansiyel rakip olarak değerlendirdikleri bir alan bulunmadığı görülmektedir. Tüm bu bilgiler çerçevesinde, devre konu ULTRA ile devralan konumundaki COBHAM ve ana şirketi ADVENT'in faaliyet alanları arasında Türkiye'de herhangi bir yatay örtüşmenin bulunmadığı değerlendirilmektedir.

- (13) Etkilenen pazarlara ilişkin değerlendirme yapılırken göz önünde bulundurulması gereken bir diğer husus ise bildirim konusu işlemin taraflar arasında dikey bir ilişki meydana getirip getirmediğidir. COBHAM (EEE işkolu aracılığıyla) Türkiye'de radyo

⁵ Başvuru sahibi tarafından gönderilen cevabi yazıda COBHAM ve ULTRA'nın, küresel olarak araçla taşınabilen (driveaway) antenler ve uçakla taşınabilen (flyaway) antenler tedarik ettiği; söz konusu faaliyetler dahilinde iletişim ve istihbarat ürünlerini kapsayan bir pazar tanımı yapılması halinde uydu iletişim ürünleri bakımından tarafların faaliyetlerinin benzer görünebileceği, ancak uydu haberleşme alanında faaliyet gösteren COBHAM'ın bu alandaki küresel ürün portföyünün yalnızca deniz ve kara sektörlerindeki sivil ve ticari nihai kullanımlara yönelik olduğu; ULTRA'nın ise yalnızca askeri kullanıma yönelik faaliyette bulunduğu ifade edilmiş olup bu kapsamda söz konusu pazarlar bakımından taraflar arasında yatay ve/veya dikey herhangi bir örtüşmenin bulunmadığı belirtilmiştir.

frekansı ve mikrodalga bileşenleri (RF bileşenleri) pazarında faaliyet göstermektedir. Diğer yandan ULTRA radyo frekansı ve mikrodalga teçhizatları (RF teçhizatları) pazarında Türkiye'deki (.....) gerçekleştirilen satışlardan çok küçük düzeyde⁶ ciro elde etmektedir⁷. RF bileşenleri, RF teçhizatlarının oluşturulmasında kullanılmakta ve örnekleri arasında izolatörler, sirkülatörler, filtreler ve SI pin diyotları yer almaktadır. Elde edilen bilgilerden COBHAM'ın RF bileşenlerine ilişkin Türkiye'deki faaliyetleri (üst pazar) ile ULTRA'nın RF teçhizatlarına yönelik Türkiye'deki faaliyetleri (alt pazar) arasında potansiyel bir dikey ilişki bulunduğu anlaşılmaktadır.

- (14) COBHAM (EEE işkolu aracılığıyla) Türkiye'de radyo frekansı ve mikrodalga bileşenleri (RF bileşenleri) pazarında 2018 yılında (.....) ABD Doları, 2019 yılında (.....) ABD Doları, 2020 yılında ise (.....) ABD Doları ciro elde etmiştir. Söz konusu bilgilerden COBHAM'ın RF bileşenleri açısından Türkiye'de yalnızca göz ardı edilebilir düzeyde faaliyetlerinin bulunduğu, 2018, 2019 ve 2020 yıllarının her biri için pazar payının küresel pazar payına benzer şekilde %(.....) oldukça altında olduğu anlaşılmaktadır.
- (15) Devre konu teşebbüs ULTRA ise daha önce belirtildiği üzere RF teçhizatları alanında Türkiye'deki (.....) satış gerçekleştirmekte ve bahse konu satışlardan düşük düzeyde gelir elde etmektedir. ULTRA'nın söz konusu satışlar neticesinde 2018 yılında (.....) ABD Doları, 2020 yılında ise (.....) ABD Doları ciro elde etmiş olduğu ve tahmini pazar payının %(.....) altında olduğu bildirilmiştir. Ayrıca Türkiye'de herhangi bir yerel üretim tesisi bulunmayan ULTRA, Türkiye'de RF teçhizatı üretimi/inşası gerçekleştirmemektedir.
- (16) RF teçhizatlarının farklı uygulama alanlarında ve bağlamlarda kullanılan, farklı teknolojiler temelinde geniş bir yelpazede pek çok türü bulunmaktadır. RF teçhizatları telemetri, frekans dönüştürücüler, frekans üreteçleri, güç yükselticileri, ön seçiciler ve anahtar filtre bankaları ile sinyal koşullandırma ve dağıtım çözümleri gibi ürünleri kapsamaktadır.
- (17) COBHAM ve ULTRA arasında, Türkiye'deki veya küresel faaliyetleri kapsamında sürmekte olan ve/veya geçmiş fiili herhangi bir ticari ilişki/tedarik ilişkisi bulunmadığı bildirilmektedir. Bu kapsamda, COBHAM ve ULTRA'nın Türkiye'de RF bileşenleri ve teçhizatlarına ilişkin faaliyetlerinin göz ardı edilebilir bir seviyede olduğu ve aralarında fiili herhangi bir dikey ilişki bulunmadığı görülmektedir.
- (18) Dosya kapsamında incelenmesi gereken bir diğer husus ise COBHAM'ın RF bileşenleri ve ULTRA'nın radar sistemleri ile ilgili faaliyetleri arasındaki küresel olarak

⁶ Elde edilen satış değerleri 2018 yılında (.....) ABD Doları; 2019 yılında (.....) ABD Doları ve 2020 yılında (.....) ABD Doları şeklindedir. Her üç yıl için de tahmini pazar payının (.....) altında olduğu belirtilmiştir. Diğer yandan ULTRA'nın RF teçhizatları alanında küresel çapta 2018, 2019 ve 2020 yıllarında elde etmiş olduğu pazar payları da (.....) altında olarak tahmin edilmiştir.

⁷ ULTRA'nın RF bileşenlerine yönelik bir tedarik faaliyeti bulunmamaktadır; diğer yandan işlem taraflarından COBHAM genel anlamda bir dizi RF teçhizatını küresel olarak tedarik etse de (COBHAM'ın RF Teçhizatlarından küresel olarak elde ettiği pazar payı 2018 ve 2019 yıllarında (.....)'nin altında gerçekleşirken, 2020 yılında da (.....)'ün altında gerçekleşmiştir), Türkiye'de RF teçhizatları bakımından faaliyet göstermediğinden 2018, 2019 ve 2020 yıllarında RF teçhizatları tedariki kapsamında ciro elde etmemiştir. COBHAM ve ULTRA'nın kullandıkları teknolojilerin, RF teçhizatlarının özelliklerinin ve ürünlerinin kullanım alanlarının ayrışması sebebiyle; tarafların rekabetçi satış süreçlerinde (ihale süreçleri) birbirleriyle karşılaşmadıkları ve dolayısıyla birbirlerini kendi RF ürünleri açısından rakip olarak değerlendirmedikleri ifade edilmektedir. Bildirim Formundan ve gelen cevabi yazılardan COBHAM ve ULTRA'nın RF teçhizatları ve RF bileşenleri alanlarında Türkiye pazarında yatay düzlemde birbirleri ile rakiplik ilişkisi içerisinde olmadıkları görülmektedir. Bu doğrultuda işbu raporda COBHAM ve ULTRA arasında Türkiye'de veya küresel olarak RF bileşenleri ve RF teçhizatları alanlarında herhangi bir yatay örtüşme bulunmadığı değerlendirilmiştir.

bulunan potansiyel dikey ilişkidir. ULTRA radar sistemlerini münhasıran ABD'de sağlamakta olup bu satışlardan ise yaklaşık (.....) ABD Doları'na tekabül eden sınırlı bir gelir elde etmektedir. Ayrıca ULTRA'nın yüklü sermaye ihtiyacı sebebi ile kısa vadede ABD dışında radar sistemleri tedarik etmeye başlama planı bulunmamaktadır. Daha öncede belirtildiği üzere COBHAM Türkiye'de sınırlı şekilde RF bileşeni tedarikinde bulunmaktadır. Ancak ULTRA tarafından radar sistemlerinin üretiminde ihtiyaç duyulan RF bileşenleri COBHAM dışındaki teşebbüslerden karşılanmaktadır.

- (19) Diğer yandan bildirilen devralma işlemine ilişkin olarak değerlendirmeleri ve (varsa) endişeleri hakkında bilgi edinmek üzere T.C. Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanlığından (SSB), Aselsan A.Ş.'den (ASELSAN) ve Türk Havacılık ve Uzay Sanayii A.Ş.'den (TUSAŞ) bilgi ve belge talep edilmiştir.
- (20) ASELSAN'dan gelen cevabi yazıda özetle; ASELSAN'ın ULTRA ile nadiren çalıştığı, sadece simülatör kategorisinden ürün satın aldığı, simülatör sektöründe ULTRA benzeri çok sayıda teşebbüsün bulunduğu ve bu teşebbüsler ile çalışıldığı ifade edilmektedir. Ayrıca bildirim konu devralma işlemine benzer işlemler neticesinde genel uygulamada ürünlerin fiyatlarında bir artışı yaşandığı, devralma sonrasında da ULTRA'nın ürünlerinde fiyat artışı olabileceği belirtilmekle birlikte; simülatör sektöründe faaliyet gösteren benzeri teşebbüslerin bulunduğu hususu dikkate alındığında; söz konusu işlemin, daha önce ASELSAN'ın alım yapmış olduğu simülatör kategorisindeki ürünler açısından rekabeti ortadan kaldırmayacağını değerlendirildiği bildirilmektedir.
- (21) TUSAŞ'tan gelen cevabi yazıda özetle; TUSAŞ'ın ULTRA ile ticari ilişkisinin bulunmadığı, Cobham Antenna Systems, Cobham Avionics ve Cobham Mission Systems ile arasında süregelen ticari bir ilişki bulunduğu, söz konusu teşebbüslerden uçak, insansız hava aracı sistemleri ve helikopter projeleri kapsamında kullanılmak üzere kabin içi iklimlendirme sisteminin alt sisteminde kullanılan oksijen sistemleri ve navigasyon sistemlerinde kullanılmak üzere anten gibi parçalar tedarik edildiği belirtilmektedir. Ayrıca (.....) mevzu bahis devralma işleminin TUSAŞ'ı olumsuz yönde etkilemeyeceğinin düşünüldüğü ifade edilmektedir.
- (22) SSB'den gelen cevabi yazıda özetle; SSB'nin uydu ve uzay projeleri kapsamındaki ürün tedariklerinin, yerli teşebbüsler üzerinden gerçekleştirildiği; ilgili devralma işlemine konu teşebbüslerin doğrudan yüklenicilik sorumluluğunun bulunmadığı belirtilmektedir.
- (23) Üçüncü taraflardan gelen cevabi yazılardan görüldüğü üzere söz konusu devralma işleminin rekabetçi pazar yapısı açısından olumsuz bir etki doğuracağına dair herhangi bir görüş belirtilmemiştir.
- (24) Yukarıda yer verilen bilgiler çerçevesinde, COBHAM ve ULTRA'nın Türkiye'deki faaliyetleri arasında herhangi bir yatay veya dikey örtüşme bulunmadığından, bildirim konu devralma işleminin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi kapsamında pazardaki etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğurmayacağı kanaatine varılmıştır.

H. SONUÇ

- (25) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine, gerekçeli

21-61/863-427

kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.